

Kakšna je sodobna družinska hiša?

Pred kratkim me je mož vprašal, kako to, da se s svojimi strankami tikam. To se mu je zdelo za profesionalen poslovni odnos precej nenavadno. Po krajšem premisleku sem odgovorila, da moj obseg dela predstavlja načrtovanje stanovanjskih hiš in da je za dober projekt treba s strankami vzpostaviti nekoliko drugačen poslovni odnos. Pridobiti si je treba njihovo zaupanje, in sicer v tem smislu, da jih pripraviš do tega, da ti povedo vse, kar je za načrtovanje hiše pomembno. To je vse kaj več kot spisek želja, ki jih vsak investitor pred prvim sestankom napiše na list papirja.

Tekst: Jasna Ariana Starc, u.d.i.a.

Jasno je, da tisti, ki želi, da mu hišo narišem prav jaz, ve, da imam nekaj izkušenj s pasivno gradnjo ter z vsemi tehničnimi in formalnimi zahtevami, ki jih leta narekuje. Ne delam si utvar, da so moje reference dovolj za pridobitev dela. Praviloma jih prepriča pogovor. Izčrpen, natančen pogovor, kjer spoznaš naročnikov način razmišljanja, bivanjske navade, hobije in skrite želje. Ker sta pri gradnji stanovanjske hiše praviloma prisotna oba partnerja, se nemalokrat izkažejo med njunimi pričakovanji glede gradnje diametralna nasprotja, velikokrat tudi nerealne želje,

povezane bodisi z omejitvami prostora ali ne nazadnje s financami. Naloga projektanta je, da vse želje in sanje naročnikov analizira, izlušči bistvo in postavi projekt v realni okvir. In, kar je najtežje, vse skupaj na razumen in iskren način predstavi investitorju. Če je projektant pripravljen na ta izziv, gre lahko za zelo intenziven odnos, ki se dotika intimnih stvari in vprašanj, povezanih s posameznikom. Zato se praviloma z naročniki na prvem sestanku dobim pri nas doma in hitro se strinjamo, da smo na »ti«, saj tako pogovori potekajo bolj sproščeno.

KER STA PRI GRADNJI STANOVANJSKE HIŠE PRAVILOMA PRISOTNA OBA PARTNERJA, SE NEMALOKRAT IZKAŽEJO MED NJUNIMI PRIČAKOVANJI GLEDE GRADNJE DIAMETRALNA NASPROTJA, VELIKOKRAT TUDI NEREALNE ŽELJE, POVEZANE BODISI Z OMEJITVAMI PROSTORA ALI NE NAZADNJE S FINANCIAMI.

Največji strošek gradnje so nefunkcionalne rešitve

Finance so pri gradnji družinske hiše praviloma pomemben, če ne ključen dejavnik. Nikakor pa to ne pomeni, da je zato gradnja hiše neizvedljiva. Je pa v fazi načrtovanja treba sprejeti nekaj odločitev.

Naloga projektanta je, da zna razložiti prednosti in pomanjkljivosti posamezne izbire, svetovati in predvsem kompetentno odgovoriti na vsa vprašanja. Ali je nečlenjena zasnova objekta nujna, če vemo, da je zanjo potrebnega bistveno več fasadnega ovoja, z več toplotnimi izgubami? Ali niso hiše s kompaktno tlorisno zasnovo prav tako atraktivne? Ali so v družinski hiši res potrebne tri kopalnice? Ali je lesena skeletna gradnja res bistveno dražja v primerjavi s klasično, če vemo, da faza postavitve konstrukcije objekta predstavlja samo 10 % stroškov investicije. Ali se zavedamo, kakšen strošek predstavlja gradnja kleti in predvsem, čemu bo ta tretjina objekta služila?

Stroškov gradnje ne večajo samo velikost objekta in luksuzni dodatki, kot so inteligentne napeljave, bazen na vrtu ... Največji strošek gradnje so nefunkcionalne rešitve, izgrajeni, toda neuporabni prostori. Zato v pogovoru z investitorji vedno znova ponavljam, da se racionalizacija projekta začne pri njegovi zas-

novi. Vsak kvadratni meter stanovanjske površine ima svojo ceno. Če se na podlagi preudarnih odločitev njihovo število z racionalno in funkcionalno zasnovo zmanjša, lahko vsakdo, tudi z omejenim proračunom, zgradi svojo sanjsko hišo.

Pri tem je treba poudariti, da brez arhitektovega integralnega znanja in izkušenj, žal, ne gre. Samo za primer povem, da se z nekaj inovativnosti in izkušenj lahko hiša zasnuje brez strojnice, saj se ogrevalna naprava (notranja enota toplotne črpalke) lahko vgradi v shrambo ali pa kar v dnevni bivalni prostor, in sicer namesto kamina, če gre za ogrevanje na pelete. Tudi prezračevalne naprave z vračanjem odpadnega zraka, ki so pri sodobni gradnji praktično nepogrešljive, ne potrebujejo svojega prostora.

V pogovorih z investitorji še vedno zasledim mnenje, da je pasivna hiša predraga in si je ne morejo privoščiti. Prepričana sem, da se z racionalno zasnovo objekta, z upoštevanjem vseh smernic za gradnjo pasivnih objektov (orientiranost hiše, coniranje prostorov, kompaktna gradnja) in s pomočjo nepovratnih sredstev Eko sklada za gradnjo pasivnih objektov lahko zgradi pasivna hiša po primerljivi ceni. Pri tem je treba upoštevati dejstvo, da so stroški za funkcioniranje takšnega objekta v njegovi življenjski dobi precej nižji. Vsaka resna finančna analiza na področju nepremičninskih investicij upošteva vidik financiranja skozi celotno življenjsko dobo objekta.

Vsaka hiša je svet zase

Kot projektantka se vsake toliko časa vprašam, ali bom imela novo idejo za vsako prihodnjo hišo. Po spoznavanju vsakokratnih investitorjev skozi vse pogovore, ki jih z njimi opravi, je takšna bojazen odveč. Vsak investitor (ali investitorski par) skozi svoja razmišljanja, ki jim pozorno prisluhnem, naslika svoj svet, ki je drugačen od drugih. Zato je tudi vsaka hiša, ki jo zasnujem na podlagi teh pogovorov, poglavje zase. Skozi svoje dosedanje delo ugotavljam, da so omejitve, ki mi jih postavljajo naročniki sami, ali prostor, kamor umeščam hišo, dodatni izziv in motiv za načrtovanje.

Z nekaterimi kolegi se strinjamo, da je projektiranje individualne stanovanjske gradnje pravzaprav največji strokovni izziv. Na majhni površini - z omejenimi finančnimi sredstvi - je treba organizirati prostor, v katerem je v organizacijskem sozvočju vse, kar družina - skupina raznovrstnih uporabnikov - potrebuje za svoje bivanje in dobro počutje.

Ko skozi zadovoljstvo družin ob zaključku gradnje in selitvi dobim potrditev in največje plačilo za svoj trud, vem, da mi je uspelo izpolniti tisto najzahtevnejše pri naročilu, da je projekt, objekt ali hiša, če želite, na koncu postala dom.

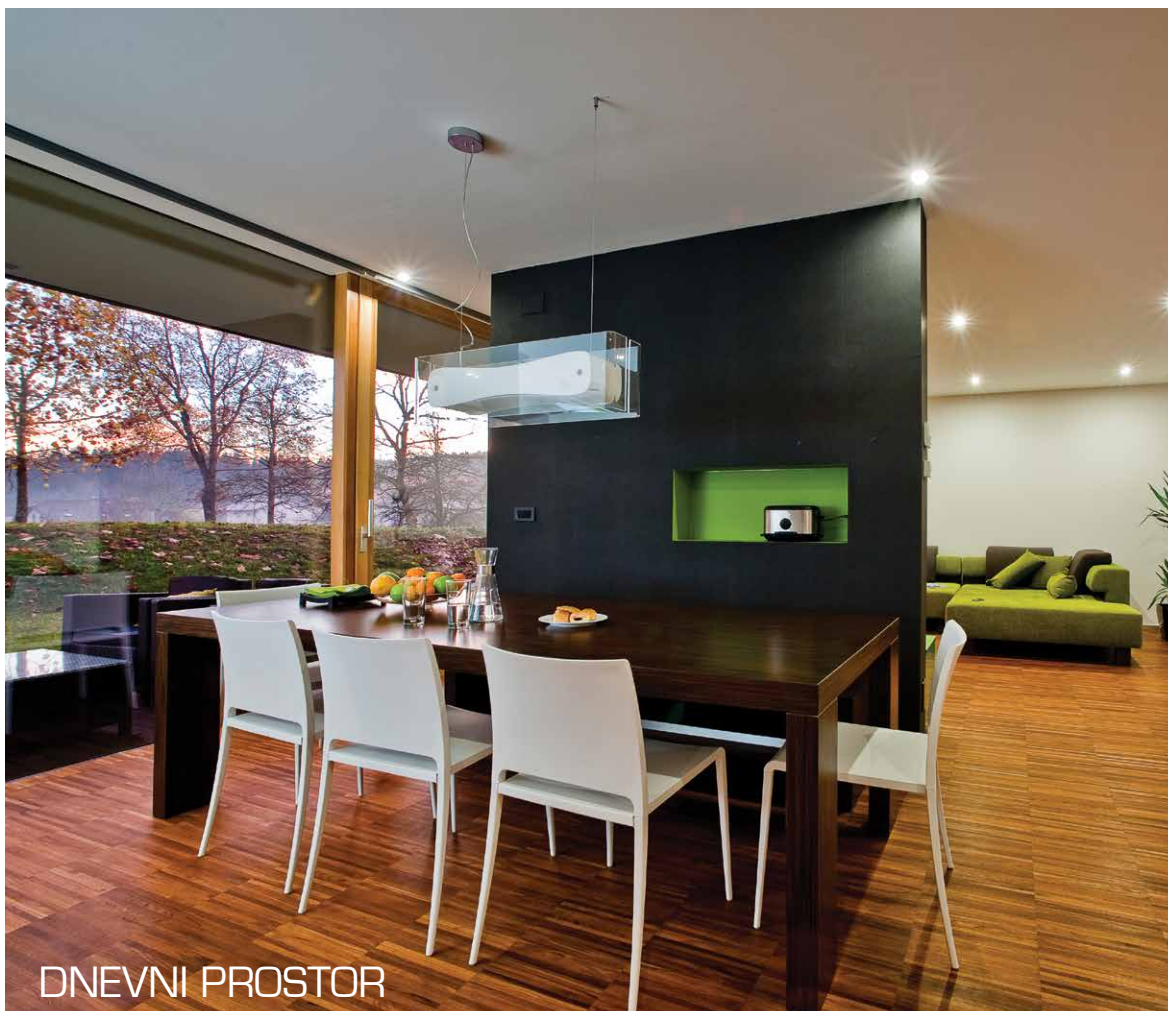
Novodobni trendi pri zasnovi bivanjskega prostora, v povezavi z razvojem tehnologije, omogočajo opuščanje vetrolova, ki ga učinkovito nadomestijo vrata s samozapiralom, s čimer se zmanjša obseg nefunkcionalnih površin.

STOPNIŠČE

Stopnišča se ne obziduje s stenami in izloča iz ogrevanih con v hladne koridorje, temveč priključuje bivalnemu delu hiše, tudi kot dekorativni element. Prostoru pod njim pa se nameni uporabno funkcijo.

DNEVNI PROSTOR

Kuhinja, jedilnica in nekoč »dnevna soba«, ki predstavljajo osrednje prostore vsakega doma, se vedno pogosteje združujejo v osrednji del hiše. Skupaj z velikimi steklenimi površinami, ki tehnološko in finančno ne predstavljajo več neizvedljive želje, dajejo vtis povezanosti z vrtom, naravo, okolico.

V tako zasnovanem odprtem tlorisu, se odprejo površine, kjer tudi večja jedilna miza najde svoje mesto.

Kuhinja ni več laboratorij, kjer se priprava hrane odvija za zaprtimi vrati čiste linije kuhinjskih elementov in estetsko oblikovana bela tehnika, izvedba otoka, v povezavi z učinkovitim prezračevanjem, se lahko enakovredno kosajo z estetiko drugih elementov hiše. Zato ni zadržkov, da jih ne približamo osrednjemu prostoru hiše.

Kuhanje v marsikateri družini, postaja interaktivni proces, dogodek, hobi, zabava, ki ga želimo opravljati v središču dogajanja.

KOPALNICA

Kopalniško kad nekateri zaradi aktivnega načina življenja opuščajo, ponekod pa kopalnica z umetno izdelano kadjo postane pravi mali wellnes.

Kopalnica se kot dekorativni element umešča v bivalne prostore, večja se prostor in s tem udobje okrog prostora za prhanje, umivalniki niso več miniaturne odtočne niše, keramiko v delih nadomešča les.

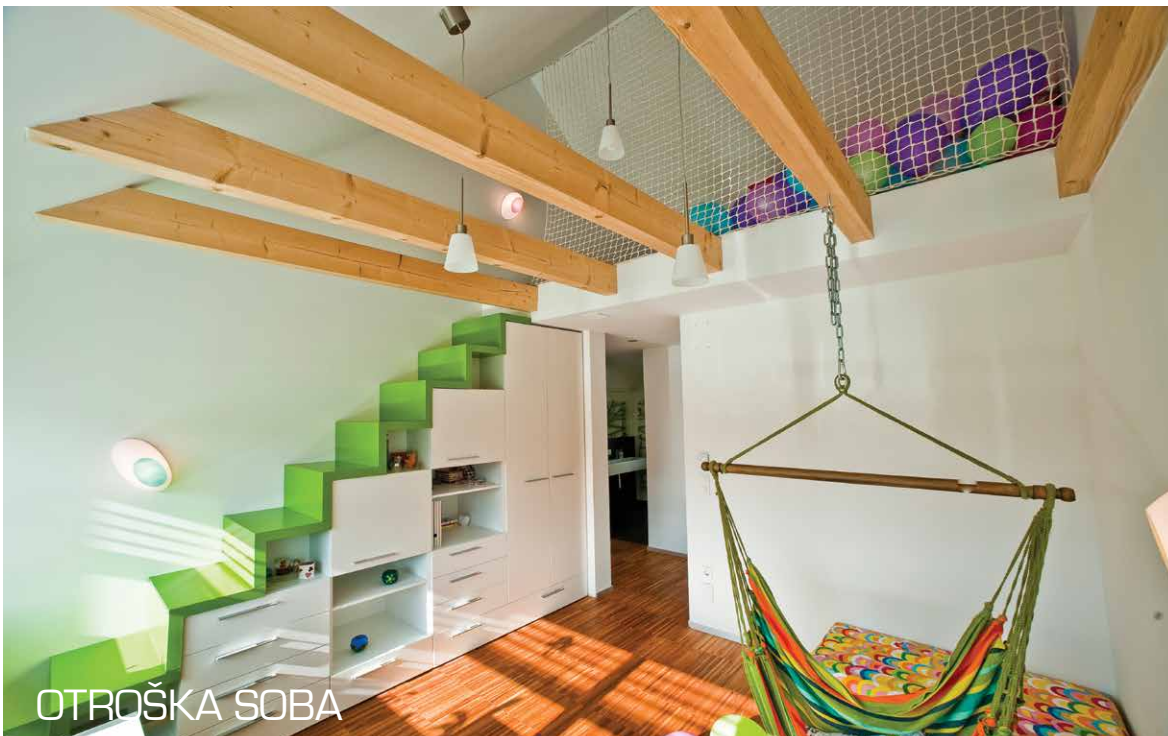
UTILITY

Tudi utility, kot prostor za hišna opravila, izgublja svoj pomen, saj ne poznam gospodinje, ki z veseljem lika, še posebej če je zaprta za štirimi stenami majhnega prostora. Učinkoviti pripomoček dnevnih hišnih opravil je jašek za umazano perilo.

DODATNI PROSTORI

Z nekaj inovativnosti in izkušenj se lahko hiša zasnuje brez strojnice, saj se ogrevalna naprava (notranja enota toplotne črpalke) lahko vgradi v shrambo, ali pa kar v dnevni bivalni prostor, namesto kamina, če gre za ogrevanje na pelete. Tudi prezračevalne naprave z vračanjem odpadnega zraka, ki so pri sodobni gradnji praktično nepogrešljive, ne potrebujejo svojega prostora. Da navedeno lahko vključiš v predviden objekt, je potrebno najprej poslušati naročnikove želje, potem pa jih potrpežljivo in argumentirano skozi proces načrtovanja, uveljaviti skozi rešitve, za katere sama verjamem, da so dobre.

Za otroke je njihova soba več kot le kraj za spanje. Tu mora biti prostor za pisanje nalog, prostor za igro, branje, hobije, glasbo, ustvarjanje in sanjarjenje. Prostor kamor pridejo na obisk prijatelji in kjer lahko izrazijo svojo individualnost. Barve sobe se naj prilagodijo otrokovim željam, pohištvo naj sledi funkcionalnosti in naj ne omejuje gibanje po prostoru.

Mladoletniki se dobro počutijo v sobi, kjer jih nihče nenajavljeno ne moti. Ker imajo že dokaj izdelane interese, jim mora njihova soba nuditi možnost, da jih razvijajo. Pohištvo naj bo enostavno, police in predali naj omogočajo čim enostavnejše razporejanje številnih sodobnih pripomočkov in predmetov za razvijanje konjičkov ter šolskih aktivnosti.

MLADINSKA SOBA